

کارگزاران برطرف نمایند. بر این اساس، زمانی می‌توان مردمی‌سازی دولت را تحقق بخشید که مردمی‌سازی سیاست تحقق یابد.

اجتماع مردمی

دومین مؤلفه مفهومی دولت مردمی، «اجتماع مردمی» است. دولت مردمی بر اجتماع مردمی استوار است. به‌میزانی که مشارکت مردم در اداره زندگی جمعی افزون گردد، مردمی‌سازی دولت در عرصه اجتماع امکان‌پذیرتر می‌گردد. مشارکت مردم چه به صورت نهادینه شده و در قالب سمن‌ها و چه به صورت غیرنهادینه شده و به‌گونه داوطلبانه، مهمترین عامل واسپاری تصدی‌گری دولت در امر اجتماعی به مردم به حساب می‌آید. بی‌تردید، این واسپاری می‌تواند زمینه توجه دولت را به امور راهبردی معطوف سازد و دولت را از روزمرگی‌های بی‌بخشد؛ از این رو، مردمی‌سازی دولت در عرصه اجتماع با مردمی‌سازی اجتماع میسر می‌نماید.

اقتصاد مردمی

سومین مفهوم در الگوسازی مفهومی دولت مردمی را می‌توان «اقتصاد مردمی» دانست. اقتصاد مردمی در میانه اقتصاد دولتی و اقتصاد سرمایه‌داری قرار دارد. در اقتصاد مردمی، حکمرانی اقتصاد تنها در اختیار دولت قرار نداشته تا موجبات شکل‌گیری اقتصاد دولتی فراهم گردد. از سوی دیگر، دولت تنها به‌عنوان زمینه‌ساز رقابت بخش خصوصی در عرصه اقتصاد نیست تا این عرصه میدان رقابت سرمایه‌داران به قیمت نابودی منافع توده مردم گردد. اقتصاد مردمی، در برابر مردم را به‌عنوان سهام‌داران اصلی بنگاه‌ها و فعالیت‌های اقتصادی در نظر می‌گیرد. در این‌گونه اقتصاد، مردم و نه بخش خصوصی، به‌عنوان کارگزار اقتصاد در کنار دولت قرار می‌گیرند؛ بنابراین، مردمی‌سازی دولت در عرصه اقتصاد، مستلزم مردمی‌سازی اقتصاد است.

فرهنگ مردمی

«فرهنگ مردمی» را می‌توان چهارمین مؤلفه مفهومی دولت مردمی دانست. چنان‌چه فرهنگ را فضای مشترک زیست جمعی بدانیم، عرصه‌های سخت زیست مذکور، از طریق فرهنگ به‌مثابه عرصه نرم تلطیف می‌گردد. فرهنگ چونان هوای پاک، نیروبخش زیست سیاسی، اجتماعی و اقتصادی است و از این رو، نمی‌توان مردم را غایب بزرگ عرصه فرهنگ مشاهده کرد. مردمی‌سازی دولت در عرصه فرهنگ، آن‌گاه تحقق می‌یابد که تصدی‌گری دولت در عرصه‌های فرهنگی به تصدی‌گری مردم تبدیل گردد. دولت زمینه‌ساز، زمینه تصدی‌گری مردم در فرهنگ را فراهم می‌سازد و از این طریق به مردمی‌سازی دولت یاری می‌رساند.

امنیت مردمی

و درنهایت، می‌توان از «امنیت مردمی» نیز به‌عنوان یکی دیگر از مولفه‌های مفهومی دولت مردمی سخن گفت. امنیت مردمی گونه‌ای از امنیت است که «مردم‌پایه» است. امنیت آن‌گاه مردمی است که مردم مهم‌ترین رکن اطلاعات دستگاه‌های امنیتی در نظر گرفته شوند، مشارکت مردم در زمینه‌های مورد نیاز این دستگاه‌ها فراهم گردد. در این‌گونه امنیت مردم نیز خود را مسئول امنیت جامعه تلقی کرده، در نتیجه مشارکت گسترده‌ای در عرصه امنیت خواهند داشت. اگرچه دولت مردمی نیازمند مردمی‌سازی عرصه‌های متعدد دیگری نیز است، به نظر می‌رسد می‌توان به لحاظ مفهومی، سیاست، اجتماع، اقتصاد، فرهنگ و امنیت مردمی را مهمترین مفاهیم و مؤلفه‌های دولت مردمی دانست. کنار هم قرار دادن این پنج مؤلفه، نشان‌دهنده اهمیت مشارکت مردم در امر حکمرانی، دست‌کم در این پنج عرصه است؛ از این رو، حکمرانی مردمی مهم‌ترین عامل مردمی‌سازی دولت به حساب می‌آید. ▶